

pus de treball s'ha de fer a gran escala. I a més hem de reforestar. Però no ho podem fer sols. Necessitem l'ajuda del Primer Món.

—Vostè va criticar alguns projectes que rebien el suport del Banc Mundial. ¿Els sistemes financers tenen consciència de què ens juguem a l'Amazònia?

—El Banc Mundial i els altres banc multilaterals, com l'interamericà ja han canviat la seva política. Però des que estic en el càrrec no s'ha fet res, no sols perquè cal un canvi de visió política, sinó també per raons econòmiques. La ministra d'eco-

nomia que teníem fins fa poc no volia aquest tipus d'ajudes. Crec que aviat tornarem a treballar amb aquests bancs, però amb una política totalment diferent.

—¿Què poden demanar el Brasil o altres països per renunciar a l'explotació dels boscos, que els donen uns rendiments econòmics?

—Hem de respectar els boscos independentment del que facin els altres. Però també el món sencer, i especialment el món industrial, ha de repensar el que fa. És veritat que nosaltres en el passat i també avui fem mal i cometem coses greus amb els nostres boscos. Però el Primer Món introdueix gas carbònic i gas freó a l'atmosfera, i això és un problema tan greu com el que nosaltres provoquem. Els americans també destrueixen els seus boscos, a la regió del Pacífic, boscos atemperats i humits, que són realment meravellosos, majestuosos, amb arbres de milers d'anys. Els van destruint a un ritme que significa que desapareixeran en 15 o 20 anys. Vol dir que tots hem de repensar el que fem. Ha acabat el temps en què ens recriminàvem mútuament i ha arribat el moment en què tots junts hem de col·laborar per salvar el planeta. No es tracta de pagar un a l'altre. Estem tots en una situació insostenible.

—A l'Amazònia hi ha problemes de caciquisme i assassinats. ¿Com s'enfronta vostè a aquests temes tan greus?

—No m'he sentit mai amenaçat. Viatjo lliurement pel Brasil. No hi un problema greu, perquè al Brasil va sorgint una nova presa de consciència. És veritat que l'assassinat de Chico Mendes no va ser el darrer. Però estic segur que la situació va canviant. Veig, a tot el món, una presa de consciència. El problema és saber quina de les dues tendències guanyarà. La consciència ecològica o la devastació. El que he observat des de la finestra de l'avió volant damunt la Península Ibèrica és molt trist. Veig a tot arreu sols degradats, una agricultura de rapinya que no pot continuar.

—¿Què opina de la possibilitat que es perdonés una part del deute extern a canvi de protegir el medi ambient?

—És el que s'anomena canvi de preservació per deute. Em sembla molt vàlid. Ara, al Brasil, amb la nova política econòmica, l'acceptarem. Però no a gran escala.

—¿Es continuen construint aquestes gegantines centrals hidroelèctriques?

—No se'n construeixen més. Ja no fem grans centrals com les anteriors. La idea és produir energia més descentralitzada, amb petites centrals.

—La destrucció del bosc afecta les tribus índies. ¿Entra dins l'ecologisme el respecte a les diverses ètnies?

—La política actual del nostre govern, és diferent a la de les administracions anteriors. La intenció expressa del nostre govern és protegir els indis. Jo mateix, tot i no estar directament encarregat de la qüestió indígena, la considero com a part inseparable del medi ambient, perquè l'indi és el millor protector dels ecosistemes. hem començat ara un treball de delimitació definitiva dels territoris indis i els protegiem. La intenció és protegir els indis en la seva cultura tradicional.

—Vostè ho va dir fa pocs anys: "Vivim com si fóssim l'última generació del planeta". ¿Continuem jugant amb aquest llegat que hauríem de deixar a les generacions futures?

—La civilització industrial actual continua sent exactament això. Per això jo tinc molta fe en la reunió de 1992 que es farà a Rio de Janeiro. Espero que s'aprofundeixi en la discussió. Per això, en els contactes que faig amb altres governs, he insistit sempre que el 92 hi haurà la reunió que jo considero l'esdeveniment més important de la història de la humanitat. Per primera vegada estan reunits la quasi totalitat dels caps d'estat, uns 160, per discutir, no com fer coalicions o per barallar-se els uns contra els altres, sinó per discutir com salvar el planeta. El 1992 hem d'aprofundir la discussió. No n'hi ha prou, com ara es fa quasi sempre, amb congressos, seminaris i reunions sobre medi ambient per discutir com remeiar i arranjar el que ja està danyat. Ens hem de preguntar per què la civilització actual, la societat industrial, la societat de consum s'ha fet tan destructiva. Per què es troba en una cursa suïcida que destrueix els sistemes vius, els sistemes de suport de vida del món. I això té a veure amb la nostra filosofia, amb la nostra cosmovisió. Quan aquesta civilització mira el planeta no veu més que recursos, més que primeres matèries. Pensem que tot és aquí per poder utilitzar-lo de la manera més ràpida. Per qualsevol caprici fem els pitjors malbarataments. Mentre tinguem aquesta visió, és clar que destruïrem el planeta, que destruïrem la vida. Per això hem de repensar la nostra cosmovisió, el que entenem per progrés, per desenvolupament. Hem de repensar els postulats bàsics del nostre pensament econòmic. Espero que al 92 aconseguim que els caps d'estat aprofundeixin en aquestes qüestions. És la darrera oportunitat de la humanitat.

Xavier Duran

